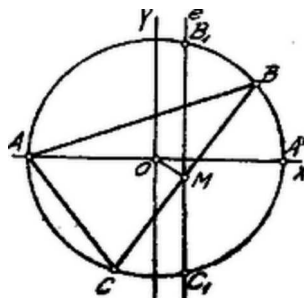


1°. Koordinátarendszerünk kezdőpontja a kör középpontja legyen és az  $X$ -tengely az  $A$  ponton menjen keresztül; az  $A$  koordinátái;  $(-r, 0)$  és a kör egyenlete  $x^2 + y^2 = r^2$ .



A  $B$  pont koordinátái legyenek  $(x_1, y_1)$ , a  $C$  ponté  $(x_2, y_2)$ . Ekkor

$$\begin{aligned} \overline{AB}^2 + \overline{AC}^2 &= (x_1 + r)^2 + y_1^2 + (x_2 + r)^2 + y_2^2 = k^2 \\ (x_1^2 + y_1^2) + (x_2^2 + y_2^2) + 2r(x_1 + x_2) + 2r^2 &= k^2 \end{aligned}$$

Mint hogy a  $B, C$  pontok a körön vannak,

$$x_1^2 + y_1^2 = r^2, \quad x_2^2 + y_2^2 = r^2$$

és így

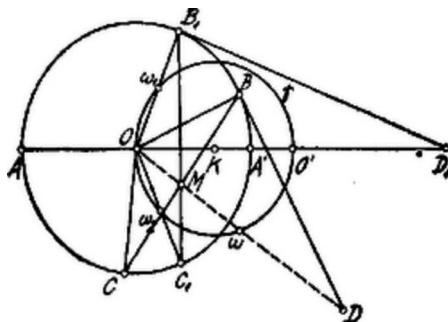
$$x_1 + x_2 = \frac{k^2 - 4r^2}{2r}.$$

A  $BC$  távolság  $M$  felezőpontjának abszcisszája

$$x = \frac{x_1 + x_2}{2} = \frac{k^2 - 4r^2}{4r},$$

azaz állandó: az  $M$  pont az  $X$ -tengelyre merőleges  $e$  egyenes pontja. Azonban az  $M$  pont ezen egyenesnek csak a körön belül eső részét, a  $B_1C_1$  húrt írja le: az  $M$  pont mértani helye a  $B_1C_1$  húr.<sup>1</sup>

2°. Ismeretes, hogy a parabola gyűjtőpontjából a parabola valamely érintőjére bocsátott merőleges talppontja a csúcserintőn fekszik. Eszerint a  $BC$  egyenesek oly parabola érintői, amelynek gyűjtőpontja a kör  $O$  pontja és csúcserintője az  $e$  egyenes, tehát ezen parabola, ill. ennek egy íve a  $BC$  egyenesek burkolója. A szóbanforgó ív végpontjai a  $B_1$ , ill.  $C_1$  pontokból húzott érintők érintéspontjai.



3°. Az  $OBC \Delta$  köré írt kör középpontja legyen  $\omega$  és ezen körben az  $O$ -val diametrálisan szembenfekvő pont  $D$ . Ekkor az  $OCD \Delta$   $C$ -nél derékszögű és ezért  $\overline{OD} \cdot \overline{OM} = \overline{OC}^2 = r^2$ . Azonban  $OD = 2O\omega$ , tehát  $O\omega \cdot OM = \frac{r^2}{2}$ . Ezen

<sup>1</sup> Az  $M$  pont  $B_1$ -be, ill.  $C_1$ -be esik, ha  $B$  és  $C$  összeesnek a  $B_1$ , ill.  $C_1$  pontban. A  $k^2$  ugyanazon értéke mellett a  $B$  és  $C$  pontok fekdhetnek az  $AA'$  átmérő ugyanazon és ellenkező oldalán.

Mint hogy  $AB$  és  $AC$  a kör húrjai, egyik sem lehet  $2r$ -nél nagyobb, tehát

$$k^2 = \overline{AB}^2 + \overline{AC}^2 \leq 4r^2 + 4r^2, \quad k^2 \leq 8r^2.$$

Ha  $k^2 = 8r^2$ , akkor csak  $AB = AC = 2r$  lehetséges. A  $B$  és  $C$  pontok az  $A'$  pontba esnek, ugyanide esik az  $M$  pont is. ( $B_1C_1 = 0$ ,  $x = r$ ).

Ha  $4r^2 < k^2 < 8r^2$ , akkor az  $e$  egyenes  $O$  és  $A'$  között metszi az  $AA'$  átmérőt.

Ha  $k^2 = 4r^2$ , akkor  $\overline{AB}^2 + \overline{AC}^2 = 4r^2$ , az  $ABC \Delta$ -ek derékszögűek; a  $BC$  átfogó minden helyzetében az  $O$  ponton megy keresztül. Az  $M$  pont mértani helye az  $O$  pontba zsugorodik össze.

kapcsolat azt fejezi ki, hogy  $\omega$  az  $M$  inverz pontja az  $O$  pólusra nézve; az inverzió hatványa  $\frac{r^2}{2}$ . Eszerint az  $\omega$  az  $e$  egyenes inverz alakzatjának, tehát oly  $\gamma$  körnek a pontja, mely  $O$ -n megy keresztül és középpontja az  $e$ -re merőleges  $OX$  egyenesen fekszik. Mivel azonban az  $M$  pont mértani helye az  $e$  egyenes  $B_1C_1$  darabja, az inverz körnek is csak azon íve lesz az  $\omega$  mértani helye, melyet az  $OB_1$  és  $OC_1$  egyenesek metszenek ki belőle (a  $\gamma$  körnek  $\omega_1O'\omega_2$  íve).

A  $\gamma$  kör  $OX$  egyenesen fekvő átmérőjének egyik végpontja  $O$ , a másik végpontját az  $O$  körhöz, a  $B_1$  pontjában húzott érintő határozza meg.

Ha ezen érintő  $OX$ -t a  $D_1$ -ben metszi, akkor  $OD_1$  felezőpontja lesz a  $\gamma$  átmérőjének másik végpontja,  $O'$ .

*Komlós János* (Gr. Széchenyi I. gyakorló r. VIII. o. Pécs)